

RESOL-VII/031

157. plenární zasedání ve dnech 9., 10. a 11. října 2023

NÁVRH NALÉHAVÉHO USNESENÍ

**Přijetí usnesení Stav regionů a měst v Evropské unii a návrhy týkající se
příští strategické agendy EU na období 2024–2029**

předkládají politické skupiny ELS, SES, Renew Europe, EA a Zelení

Lhůta pro předložení pozměňovacích návrhů: 16:00 dne 10. října 2023 (čas v Bruselu)

Pozměňovací návrhy je nutné zaslat pokud možno v anglickém, francouzském nebo německém jazyce pomocí internetového nástroje pro předkládání pozměňovacích návrhů (přístupného přes portál členů na <https://mportal.cor.europa.eu/>).

K dispozici je rovněž oddělení uživatelské podpory („helpdesk“ – tel.: +32 (0)2 5469697, e-mail: helpdesk@cor.europa.eu), které Vám ochotně zodpoví veškeré technické dotazy. Kromě toho je na adrese <https://mportal.cor.europa.eu/> k dispozici uživatelská příručka.

Naléhavé usnesení předložené podle čl. 45 odst. 3 písm. b) jednacího řádu, které se bude projednávat během druhého dne plenárního zasedání, tj. 11. října 2023. Pokud ho předsednictvo dne 9. října 2023 neschválí, bude z programu jednání plenárního zasedání staženo.

Požadovaný počet podpisů: 6

Návrh usnesení Stav regionů a měst v Evropské unii v roce 2023 a návrhy týkající se příští strategické agendy EU na období 2024–2029

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (dále jen „VR“),

S OHLEDEM NA:

- svou zprávu s názvem Výroční zpráva EU o stavu regionů a měst v roce 2023, kterou doplňuje průzkum uskutečněný mezi místními a regionálními zastupiteli a jejímž cílem je poskytnout politickým představitelům na evropské, celostátní, regionální a místní úrovni konkrétní informace a základní doporučení ohledně nejnaléhavějších problémů v souvislosti se stanovením příští strategické agendy na období 2024–2029¹,
- projev o stavu Unie v roce 2023, který dne 13. září 2023 přednesla předsedkyně Evropské komise, a prohlášení o záměru adresované předsedkyni Evropského parlamentu a předsedovi Rady,

VZHLEDEM K TĚMTO DŮVODŮM:

- Válka na Ukrajině se výrazně dotýká mnoha domácností, malých a středních podniků a místních a regionálních orgánů v celé EU, které tak vedle dopadu změny klimatu, důsledků pandemie COVID-19, narušení obchodu a sociálních nerovností čelí dalšímu velkému tlaku plynoucímu z cen energie a potravin a rostoucí inflace,
- A.** předkládá **doporučení VR uvedená ve Výroční zprávě EU o stavu regionů a měst v roce 2023** na příští legislativní období EU:

Jak města a regiony zvládají krize

Solidarita s Ukrajinou

1. vyzývá Evropskou unii, aby Ukrajinu nadále a ještě intenzivněji podporovala, a naléhavě ji žádá, aby využila potenciál, kapacity a odborné poznatky svých regionů a měst v zájmu rekonstrukce Ukrajiny, provedení reforem v této zemi (zejména v oblasti decentralizace) a její evropské integrace. Za tímto účelem je zapotřebí, aby byly v rámci nástroje pro Ukrajinu uplatňovány základní zásady regionální politiky EU a vyčleněny potřebné finanční prostředky na budování kapacit a partnerské projekty regionálních a místních orgánů;
2. upozorňuje na to, že Evropská aliance měst a regionů pro obnovu Ukrajiny, kterou VR koordinuje, pomáhá posílit místní a regionální kapacity na Ukrajině a vzájemnou spolupráci, umožňuje ukrajinským místním orgánům obeznámit se s *acquis* EU a poskytuje poradenství ohledně procesu decentralizace;

¹

<https://cor.europa.eu/cs/our-work/Pages/State-of-Regions-and-Cities-2023.aspx>.

3. vyzývá k rozsáhlejší podpoře místních a regionálních orgánů v EU, aby tak bylo možné integrovat ukrajinské uprchlíky v evropských městech a regionech, jež je přijímají, a poskytovat příslušné služby, zejména v oblasti zdravotní péče, vzdělávání a zaměstnanosti;

Transformace energetiky

4. zdůrazňuje, že transformace energetiky v EU zajistí energetickou autonomii, která se bude opírat především o místní výrobu a spotřebu zelené energie. Místní a regionální orgány a jejich zvolení představitelé tudíž hrají důležitou roli při podpoře a urychlování úspěšného provádění ekologické transformace v praxi a měly by být plně zapojeni jakožto partneři v rámci místních konzultací a činností zaměřených na informování veřejnosti. Poukazuje na to, že VR pomáhá v místní transformaci energetiky prostřednictvím své iniciativy nazvané Provádění Zelené dohody na místní úrovni a své spolupráce s Paktem starostů a primátorů EU;
5. žádá, aby EU poskytla regionům a městům dodatečnou podporu a investice prostřednictvím zvláštních mechanismů financování a také přímého přidělení finančních prostředků na podporu udržitelných inovací. Tato podpora by měla vycházet z iniciativy REPowerEU a měla by pomoci zvýšit energetickou účinnost, zavádět obnovitelné zdroje, rozvíjet inteligentní sítě a posílit oběhové hospodářství, to vše s cílem podpořit místní výrobu a spotřebu energie a zajistit EU větší energetickou autonomii;

Opatření v oblasti klimatu

6. vyzývá Evropskou komisi, aby podporovala šíření místních osvědčených postupů, které VR shromáždil v příručce věnované provádění Zelené dohody na místní úrovni². V důsledku klimatických změn totiž dojde k prohloubení stávajících nerovností mezi regiony, poněvadž budou mít asymetrický dopad na různé skupiny obyvatel a povedou k poškození kritické infrastruktury a narušení cestovního ruchu, průmyslových klastrů a zemědělské produkce. V této souvislosti VR upozorňuje, že místní a regionální orgány hrají významnou roli v boji proti změně klimatu a nesou hlavní odpovědnost za realizaci místních opatření, jež mají zmírnit nepříznivé důsledky globálního oteplování;
7. zdůrazňuje, že klimatická transformace by měla být spravedlivá a neměl by při ní být opomenut žádný region ani člověk. Vyzývá Evropskou komisi, aby posílila své mechanismy solidarity a soudržnosti s cílem pomoci regionům a městům v EU navýšit investice zaměřené na přizpůsobení se změně klimatu a dosažení odolnosti vůči této změně a aby zajistila, že nebudou nejhůře zasaženy nejzranitelnější územní oblasti a sociální skupiny. EU bude muset každoročně investovat přibližně 40 miliard EUR, aby své regiony ochránila před škodlivými dopady změny klimatu, pokud se ovšem globální teplota nezvýší o více než 1,5 °C;

² <https://cor.europa.eu/cs/engage/Pages/Green-Deal-Handbook.aspx>.

8. upozorňuje, že VR partnersky spolupracuje se Společným výzkumným střediskem Evropské komise, aby podpořil využívání svého srovnávacího přehledu zranitelnosti na regionální a místní úrovni v oblasti rizik souvisejících s katastrofami a změnou klimatu, a očekává, že se tento srovnávací přehled stane jedním z parametrů ve strategiích zvyšování odolnosti a bude zohledněn také při koncipování politiky soudržnosti;

Bezpečnost potravin

9. žádá Komisi, aby neprodleně zveřejnila rámcový právní předpis o udržitelných potravinových systémech. V tomto ohledu upozorňuje, že je naléhavě nutné, aby Evropa dále investovala do udržitelné místní zemědělské produkce a zkrátila své dodavatelské řetězce, neboť podpora místní produkce, udržitelné veřejné zakázky a přechod k udržitelným potravinovým systémům má zásadní význam pro posílení bezpečnosti a odolnosti v oblasti potravin;
10. poukazuje na to, že VR spolu s Evropskou komisí začal udělovat ceny EU za ekologickou produkci, jejichž cílem je podporovat v regionech EU udržitelnou místní produkci;
11. je připraven přispět k ohlášené nové iniciativě zaměřené na dosažení odolnosti v oblasti vody a žádá, aby byl uplatněn strategický přístup s cílem pomoci regionům vypořádat se s obdobími sucha a s nedostatkem vody, přičemž je třeba využít stávající regionální zkušenosti v oblasti snižování spotřeby, rozsáhlejšího opětovného využívání vody a nakládání s odpadními vodami;

Regiony a města podporují udržitelný rozvoj a soudržnost

Zelená dohoda pro Evropu a cíle udržitelného rozvoje

12. naléhavě žádá Evropskou komisi a spolunormotvůrce, aby dokončili realizaci Zelené dohody pro Evropu a přijali do konce současného funkčního období mimořádně důležité legislativní návrhy týkající se pesticidů, obnovy přírody, osiva, dobrých životních podmínek zvířat a rámcového právního předpisu o udržitelných potravinových systémech;
13. poukazuje na to, že regiony a města hrají ústřední roli při úspěšné realizaci opatření Zelené dohody pro Evropu a cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje;
14. vyzývá EU, aby vytvořila jednotný a konsolidovaný rámec pro udržitelný růst, který v sobě bude spojovat agendy týkající se klimatu, sociálních otázek a udržitelnosti, a aby přímo vyčlenila finanční prostředky a poskytla konkrétní poradenství s cílem odstranit nedostatky v oblasti financí, odborných znalostí a postupů. Za tímto účelem by měla rovněž podporovat ekologické a participativní sestavování rozpočtu a klást větší důraz na náležitou koordinaci, flexibilitu, zjednodušení, transparentnost a lepší komunikaci;
15. zdůrazňuje, že jeho iniciativa týkající se provádění Zelené dohody na místní úrovni by mohla posloužit jako příklad, jak do tohoto úsilí lépe zapojit regiony a města, a vyzývá ostatní orgány a instituce, aby dále rozvíjely svou součinnost s VR v tomto ohledu;

Ekologická a digitální transformace

16. je si vědom toho, že ekologická a digitální transformace způsobuje řadě evropských regionů a měst existenční problémy. Zdůrazňuje, že je zcela nezbytné zapojit regiony a města do řízení uplatňování nedávno přijatých právních předpisů EU, jako je evropský akt o kritických surovinách a akt o průmyslu pro nulové čisté emise. Vyzývá EU, aby VR zahrнула do orgánů, které budou mít na starosti jejich řízení a monitorování;
17. vyzdvihuje význam stávajících a nově vznikajících regionálních aliancí na podporu regionů procházejících transformačními změnami, jako je například Aliance regionů s automobilovým průmyslem, kterou VR vytvořil, a Evropská aliance regionů s polovodičovým průmyslem. Poukazuje na to, že evropští spolunormotvůrci označili Alianci regionů s automobilovým průmyslem v příslušných právních předpisech za stěžejního partnera Evropské komise při provádění strategie spravedlivé transformace v regionech, v nichž hraje automobilový a dodavatelský průmysl zásadní roli;
18. vyzývá EU, aby podnikla intenzivnější kroky k posílení digitální odolnosti orgánů veřejné správy, mj. i na nižší než celostátní úrovni, například prostřednictvím informačních kampaní zaměřených na místní a regionální zastupitele s cílem upozornit je na kybernetické hrozby. Je to nesmírně důležité, protože místní a regionální orgány v EU se staly hlavním terčem kybernetických útoků, které způsobují dočasné výpadky v klíčové veřejné infrastruktuře a mají extrémně nepříznivý dopad na jejich občany. Vyjadřuje politování nad tím, že řada regionů a měst nemá dostatečné znalosti, finanční zdroje a organizační kapacity k posílení své digitální odolnosti;

Budoucnost politiky soudržnosti

19. je si vědom toho, že politika soudržnosti coby dlouhodobá investiční politika zcela zásadním způsobem pomáhá překonat rozdíly v rozvoji jednotlivých regionů, zajistit lepší fungování jednotného trhu a odstranit pocit nespokojenosti panující v některých zeměpisných oblastech;
20. vyzývá EU, aby dále rozvíjela silnou místně orientovanou politiku soudržnosti, v jejímž rámci bude uplatňován přístup založený na místech a bude možné podpořit veškeré lokality a obyvatele EU. Je nutné, aby se EU ve všech svých politikách a iniciativách řídila zásadou „nepoškozování soudržnosti“ a prováděla za tímto účelem komplexní posouzení územního dopadu;
21. vyjadřuje politování nad tím, že v novém nařízení o Platformě strategických technologií pro Evropu (STEP) a návrzích týkajících se přezkumu víceletého finančního rámce byly posíleny centrálně řízené nástroje EU a nebyl navýšen rozpočet politiky soudržnosti. Zdůrazňuje, že Aliance soudržnosti, kterou VR vytvořil ve spolupráci s hlavními evropskými územními sdruženími, skýtá platformu pro diskusi a výměnu poznatků a zprostředkovává orgánům a institucím EU kontakt s městy a regiony;

Agenda týkající se venkovských oblastí

22. upozorňuje, že podle odhadů se do roku 2033 sníží počet lidí žijících v evropských venkovských oblastech o 30 milionů ve srovnání s rokem 1993. Zdůrazňuje, že mladí lidé a rodiny z venkovských oblastí odcházejí kvůli nedostatku pracovních příležitostí a veřejných služeb, například co se týče škol, nemocnic, veřejné dopravy a digitální konektivity;
23. vyzývá EU, aby do venkovských oblastí ve větší míře investovala, jelikož významně pomáhají při uskutečňování ekologické transformace, například v oblasti výroby energie z obnovitelných zdrojů, udržitelných potravin a ochrany a obnovy přírody;
24. zdůrazňuje, že je třeba posílit investice a reformy v rámci nové generace programů politiky soudržnosti a plánů pro oživení a odolnost s cílem odstranit problém nedostatku kvalifikovaných pracovníků v regionech EU, poskytnout mladým lidem pestřejší ekonomické vyhlídky a zajistit venkovským komunitám dobré ekonomické a sociální podmínky;

Regiony a města se podílejí na utváření budoucího vývoje Evropy

Evropská demokracie

25. upozorňuje, že 1,2 milionů místních a regionálních zastupitelů má jedinečnou pozici z hlediska podpory a hájení evropské demokracie, neboť působí na politické úrovni, k níž mají občané největší důvěru. Tito zastupitelé jsou však zároveň nejvíce vystaveni projevům narůstající nespokojenosti a stále častěji se stávají terčem nenávistných výroků a fyzického a kybernetického násilí, což platí zejména v případě žen a příslušníků menšin. V této souvislosti znovu zdůrazňuje, že je nutné šířit odkaz starosty Pawła Adamowicze v oblasti hájení místní demokracie a že je odhodlán tak činit udílením zvláštního ocenění, které nese jeho jméno;
26. připomíná, že místní a regionální orgány provádějí více než 70 % právních předpisů EU, a mají tudíž nejlepší předpoklady pro konkrétní zhodnocení evropských politik. Je naprosto nezbytné, aby byly rozsáhleji a lépe zapojeny do tvorby politik a přijímání rozhodnutí na úrovni EU;
27. vyzývá EU, aby místní a regionální zastupitele a VR systematicky zapojovala do mechanismu pro vedení dialogu mezi občany a orgány a institucemi EU v návaznosti na Konferenci o budoucnosti Evropy a aby prosazovala evropské hodnoty a účast občanů na regionální a místní úrovni prostřednictvím podpory konkrétních projektů. Jako příklad by při tom mohly posloužit osvědčené postupy uvedené v databázi Prosazování hodnot EU prostřednictvím vzdělávání a kultury³;
28. upozorňuje, že program VR pro mladé zvolené politiky a také jím zřízená síť zastupitelů odpovědných za unijní záležitosti mohou pomoci posílit vazby mezi orgány a institucemi EU a místními komunitami, podpořit zapojení mladých lidí, vyvracet dezinformace a poskytovat tvůrcům politik na úrovni EU užitečné informace;

³

<https://cor.europa.eu/en/regions/Pages/EIR-map.aspx?view=stories&type=sedec>.

29. zdůrazňuje, že regiony a města v EU mohou cenným způsobem podpořit proces rozšíření EU, a to poskytováním politické a praktické podpory místním a regionálním orgánům v kandidátských a potenciálních kandidátských zemích, například prosazováním různých forem vzájemné spolupráce;
 30. poukazuje na to, že během předešlých rozšíření se ukázalo, že pro úspěšnost tohoto procesu má zásadní význam decentralizace a zapojení místních a regionálních orgánů do přípravy na členství v EU;
 31. vyslovuje se pro posílení přeshraniční spolupráce s místními a regionálními orgány v sousedních zemích. Zdůrazňuje, že VR může sehrát zvláštní úlohu, co se týče pomoci místním a regionálním orgánům v kandidátských a potenciálních kandidátských zemích s přípravou na vstup do EU a překonání rostoucí rozmrzelosti ohledně procesu rozšíření;
- B. předkládá tato doporučení ohledně podoby příštího politického cyklu EU a příští strategické agendy na období 2024–2029:**
32. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány v průběhu tohoto legislativního období pomáhaly zachovat v naší Unii silnou demokratickou strukturu a provádět na místní úrovni opatření, která EU přijala v reakci na závažné krize, například v souvislosti s pandemií COVID-19, změnou klimatu a dopadem války na Ukrajině, a zároveň udržitelným a soudržným způsobem realizovat ekologickou a digitální transformaci;
 33. vítá skutečnost, že má Komise v úmyslu navrhnout přezkum řady politik, včetně politiky rozšíření EU (tento přezkum má být navržen během belgického předsednictví). Vyzývá Komisi, aby již v rané fázi zapojila VR a místní a regionální orgány do přípravy těchto přezkumů;
 34. žádá Evropskou komisi, aby do přípravy příští strategické agendy na období 2024–2029 zapojila všechny úrovně správy, aby tak bylo zajištěno, že budou počínaje nejnižší úrovni shromážděny všechny nápady a zdroje, které jsou v naší Unii k dispozici a jež lze využít při překonávání nadcházejících velkých výzev;
 35. upozorňuje rovněž na to, že by EU měla posílit svůj proaktivní postoj ve vztahu k hlavním globálním trendům a změnám, a to tím, že ještě více zintenzivní spolupráci mezi místními, regionálními, celostátními a evropskými orgány v souvislosti se strategickým výhledem a zajištěním připravenosti. Pomohlo by to formulovat strategickou agendu EU na období 2024–2029 a zachovat její odolnost s ohledem na rychle se měnící scénáře;
 36. zdůrazňuje, že je nutné dále investovat do úsilí o dosažení udržitelného rozvoje a v této souvislosti zajistit, aby byly Zelená dohoda pro Evropu a cíle udržitelného rozvoje opět hlavním vodítkem při definování priorit na příští pětileté období;

37. upozorňuje, že hospodářská, sociální a územní soudržnost je více než dříve nezbytným předpokladem pro budoucnost Evropy. Je si vědom přínosu soudržnosti jakožto základní hodnoty a průřezového cíle EU a žádá, aby byla soudržnost v nové strategické agendě na období 2024–2029 věnována ústřední pozornost, a to s cílem zajistit, že změna klimatu nedá vzniknout dalším rozdílům mezi regiony a v dlouhodobém horizontu se omezí pocit nezájmu a nespokojenosti;
38. zdůrazňuje, že udržitelný růst a hospodářská prosperita na jednotném trhu EU závisí na konkurenceschopnosti evropské průmyslové základny, na její schopnosti udávat tón v oblasti technologických změn a na odolnosti jejích hodnotových řetězců. V této souvislosti vyzývá EU, aby pro hlavní průmyslové klastry a citlivá odvětví (například zdravotnictví, potravinářský, automobilový, chemický a textilní průmysl, odvětví energetiky a digitální odvětví) vytvořila příznivý regulační rámec, který jim umožní nadále působit v EU a obstát v konkurenci na mezinárodních trzích;
39. vyzývá k tomu, aby byla budoucí evropská globální agenda vypracována v těsnějším partnerství s místními a regionálními orgány, které se v řadě odvětví stávají nespornými globálními aktéry. V této souvislosti důrazně žádá, aby byly orgány na nižší než celostátní úrovni výrazněji zapojeny nejen do mnohostranných politických fór, například na úrovni OSN, ale také v rámci strategických partnerství EU prostřednictvím rozsáhlejší podpory platform pro spolupráci s městy a regiony na jiných kontinentech;
40. zdůrazňuje, že je ještě více zapotřebí systémově se připravit na častější výskyt humanitárních krizí v souvislosti s klimatem či jinými přírodními katastrofami v EU a ve světě. Upozorňuje na to, že regiony a města podstatně přispívají k tomu, aby Evropa hrála vedoucí roli při prosazování solidarity – i na globální úrovni – a vyzývá EU, aby posílila strategická partnerství a vytvořila rámec, který umožní zlepšit připravenost EU na mimořádné situace a schopnost reakce na všech úrovních správy;
41. upozorňuje, že naše Unie bude potřebovat takové rozpočtové prostředky, které budou odpovídat globálním a unijním ambicím uvedeným v budoucí strategické agendě na období 2024–2029, mj. i s cílem připravit Unii na příští desetiletí. Zdůrazňuje, že je nezbytné zaručit dostatečnou výši investic, aby se každý region mohl vypořádat s ekologickou, digitální, průmyslovou, společenskou a demografickou transformací. Vyslovuje se pro to, aby byly posíleny rozpočtové mechanismy EU, které jsou potřebné ke koordinovanému a solidárnímu překonávání nečekaných krizí a mimořádných situací. Vyzývá EU, aby důkladně posoudila, jak se do rozpočtu EU v dlouhodobém horizontu pravděpodobně promítne ruská válka na Ukrajině;
42. poukazuje na to, že evropští občané jasně vyzvali ke změně evropského systému správy, a domnívá se, že s ohledem na výsledky Konference o budoucnosti Evropy je nutné provést ambiciózní reformu fungování EU, aby mohla čelit budoucím výzvám;
43. v této souvislosti VR podporuje požadavek Evropského parlamentu, aby byl svolán konvent aktivací postupu pro revizi Smluv (podle článku 48 Smlouvy o Evropské unii), a upozorňuje, že je třeba plně do tohoto budoucího konventu zapojit VR a jeho členy;

44. má za to, že než se tak stane, je třeba optimalizovat stávající ustanovení Smluv s cílem aktivně zajistit větší transparentnost a odpovědnost v rozhodovacím procesu EU a položit rovněž větší důraz na subsidiaritu, víceúrovňovou správu a úlohu VR. V tomto ohledu se domnívá, že je nezbytné přezkoumat v příštím politickém cyklu interinstitucionální dohodu o zdokonalení tvorby právních předpisů;
45. připomíná, že v rámci Konference o budoucnosti Evropy zazněla výzva, aby byla VR přiznána významnější úloha v institucionální struktuře, pokud jde o záležitosti s územním dopadem. K dosažení pokroku v tomto směru by mohla přispět revize jeho dohod o spolupráci s Evropskou komisí a Evropským parlamentem, mj. i co se týče systematického zapojení VR do důležitých iniciativ s územním rozměrem po celý jejich politický cyklus od předlegislativní a legislativní fáze až po provádění a hodnocení;
46. vítá průkopnickou práci v oblasti genderové rovnosti, kterou v tomto funkčním období vykonala Evropská komise, a potvrzuje angažovanost VR ve všech souvisejících otázkách. VR je odhodlán prosazovat genderovou rovnost ve svých řadách a při své činnosti, podporovat silnější postavení žen v místních a regionálních volbách a bojovat proti diskriminaci, násilí a překážkám, s nimiž se ženy i nadále ve všech oblastech života setkávají. Znovu zdůrazňuje, že města a regiony mohou navrhnout a zavést komplexní rámce, politiky a opatření zohledňující genderové aspekty s cílem zamezit genderově podmíněnému násilí;
47. pověřuje svého předsedu, aby předal Výroční zprávu EU o stavu regionů a měst v roce 2023 a toto usnesení předsedkyni Evropského parlamentu, předsedkyni Evropské komise, předsedovi Evropské rady a hlavám států a předsedům vlád 27 členských států EU. Vybízí regionální a místní zastupitele v celé Evropě, aby o této zprávě informovali občany a místní a regionální sdělovací prostředky.

V Bruselu dne 11. října 2023

předseda
Evropského výboru regionů

Vasco ALVES CORDEIRO
